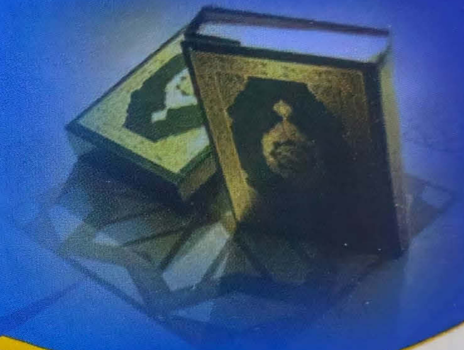

Usool e Salasah
Qawa'id e Arba'ah
aur
Nawaqiz e Islaam

Shaikhul Islam
Muhammad bin Sulaiman At-tameemi

Tarjuma w Taqdeem
Hafiz Muhammed Sajid Usaid Nadwi

Maktabah Al-faizi
Hyderabad
9121356615

Usool e Salasah
Qawa'id e Arba'ah
aur
Nawaqiz e Islaam

Taleef

Shaikhul Islam
Muhammad bin Sulaiman At-tameemi

Tarjuma w Taqdeem

Hafiz Muhammed Sajid Usaid Nadwi

Maktabah Al-faizi
Hyderabad
9121356615

Fehrist-e-Mazaameen

Pesh e lafz

Shaikhul Islam Muhammad bin Abdul Wahhab bin Sulaiman at-tamimi rahimahullah ne logon ke deen wa aqeeda ki islaah wa hifazat ki khatir bahut se chhote chhote risaale likhe hain, yeh rasail mukhtasar hone ke bawajood bahut mufeed hain aur Allah ta'ala ne unhen awam w khawas mein khaas maqbuliyat se nwaza hai, Ulama In rasail ki tadrees wa sharah ka ehtemaam karte hain to awam aur talba unhen sun kar aur yaad karke un se mustafeed hote hain .

Un mukhtasar rasail mein se teen rasail par mushtamil yeh kitaab Urdu Qalib mein Hadia e qareaeen karne ki Sa'adat haasil ki jarahi hai .

In rasail ke tarjume mein baaz tarjimon ke sath bataur khaas Imam Masjid e Nabawi Dr Abdul Muhsin bin Muhammad Al Qasim hafizahullah ki jama kardah mutooon saamne rakhi gayi hain .

Koshish ki gayi hai ke tarjuma aasaan aur salees ho aur aam log ba-asani is se mustafeed hosakein .

Yeh rasail apni taleef ke din se har daur mein mufeed rahe hain aur log is se faida uthate rahe hain, lekin imaan aur aqeeda ke hawale se roz ba roz saamne aane waale nit naye masail aur aazmayishon ke is daur mein in ki ifadiyat ki ahmiyat w qeemat bahut badh jaati hai .

Allah ta'ala se du'a hai ke woh is haqeer koshish ko qabool farmaye aur is se ziyada se ziyada logon ko naf'a pahunchaye, ameeen .

Hafiz Muhammad Sajid Usaid Nadwi

Maktaba Al Faizi, Hyderabad

 14.August 2022

Deen ke teen bunyadi usool

Tamheed: (1)

Allah ta'ala aap par raham farmaye, yeh baat achchi tarah jaan len ke ham par chaar masail ka ilm haasil karna wajib hai:.

1. Ilm haasil karna : aur woh Allah taala, us ke nabi aur deen e Islam ki maarifat dalail ke sath haasil karna hai.

2. Us (haasil kardah) ilm par amal paira hona .

3. aus ki taraf dawat dena .

4. Is raah mein pesh aamdah takaleef par sabr karna .

In masail ki daleel Allah ta'ala ka yeh irshad hai:

وَالْعَصْرِ،اِنَّ الْاِنْسَانَ لَفِیْ خُسْرٍ،اِلَّاالَّذِیْنَ آمَنُوْاوَعَمِلُوْا الصّٰلِحٰتِ وَتَوَاصَوْابِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ

"Zamane ki qasam! insaan dar haqeeqat khasare mein hai, siwaye un logon ke jo imaan laaye aur nek aamaal karte rahen aur aik doosre ko haq ki naseehat aur sabr ki talqeen karte rahen" (Al-'Asr:1-3)

Imam Shaf'ai rahimahullah ka is Sura e Asr ke baare mein irsh-ad hai :

لَوْمَااَنْزَلَ اللّٰهُ حُجَّةً عَلٰی خَلْقِهٖ اِلَّا هٰذِهِ السُّوْرَةَ لَكَفَتْهُمْ

"Agar Allah ta'ala apni makhlooq par bataur hujjat sirf yahi aik soorat nazil farmata to yeh un ki hidaayat ke liye kaafi hoti" (Ibn e kaseer 4 /548)

Aur Imam Bukhari rahimahullah ne aik baab (chapter) yun qa-im kiya hai :

"Qaul w amal se qabl husool e ilm ka bayan, aur is ki daleel Allah ta'ala ka ye irshad hai:

فَاعْلَمْ اَنَّهٗ لَااِلٰهَ اِلَّااللّٰهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِکَ

"jan lijiye ke Allah ta'ala ke siwa koi mabood e barhaq nahi aur aap apni khata ki mu'afi maangte rahiye"

(Muhammad:19)

Allah taa'la ne qaul w amal se pehle ilm ka zikr farmaya"

Tamheed (2)

Allah ta'ala aap par reham farmaye, yeh baat bhi jaan len ke in (neeche ke teen masail ka ilm haasil karna aur un par amal karna bhi har musalman mard aur 'aurat par wajib hai .

Pehla mas-ala:

Allah taala ne hamein paida kiya, hamein rizq ataa diya, hamein yun hi bekaar nahi choda balke hamari taraf aik rasool bheja, jis ne un ki ita'at ki woh janati hogaya aur jis ne un ke ahkaam ki nafarmani ki woh jahannami hogaya aur is ki daleel Allah ta'ala ka yeh irshad hai :

إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا، فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِيلًا

"Tumhari taraf hum ne usi tarah aik rasool gawah banakar bheja jis tarah fir'aun ki taraf aik rasool bheja tha, Fir'aun ne us rasool ki nafarmani ki to hum ne us ko badi sakhti ke sath pakad liya" (Al-Muzzammil :15-16)

Doosra mas-ala:

Allah ta'ala is baat se raazi nahi ke us ki ibadat mein us ke sath kisi doosre ko bhi shareek kiya jaye, na kisi muqarrab farishte ko aur na hi kisi beje gaye nabi ko aur is ki daleel yeh irshad e ilahi hai :

وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا

"Aur ye ke masjiden Allah ke liye hain lehaza (un mein) Allah ke sath kisi aur ko na pikaro" (Al-Jinn:18)

Teesra mas-ala:

Jis ne Rasoolullah(sallallahu alaihe wa sallam)ki itaat ki aur

Allah ta'ala ki wahdaniyat ko tasleem kiya, us ke liye aise logon se muhabbat aur dili talluq jaaiz nahi jo Allah taala aur us ke Rasool(sallallahu alaihe wa sallam)ke sath dushmani rakhte hon agarche woh(dunyawi aitebaar se) qareeb tareen rishte daar kyun na hon, is baat ki daleel Allah ta'ala ka yeh irshad hai:

لَاتَجِدُ قَوْمًايُّؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِيُوَادُّوْنَ مَنْ حَادَّاللّٰهَ وَرَسُوْلَهُ وَلَوْكَانُوْاآبَاءَ هُمْ اَوْ اَبْنَاءَ هُمْ اَوْ اِخْوَانَهُمْ اَوْعَشِيْرَتَهُمْ ،اُولٰئِكَ كَتَبَ فِيْ قُلُوْبِهِمُ الْاِيْمَانَ وَاَيَّدَهُمْ بِرُوْحٍ مِّنْهُ،وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِیْ مِنْ تَحْتِهَاالْأَنْهَارُ خَالِدِيْنَ فِيْهَا،رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوْاعَنْهُ،اُولٰئِكَ حِزْبُ اللّٰهِ،أَلاَ اِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ

"Aap yeh na payenge ke jo log Allah aur Aakhirat par imaan rakhne waale hain woh un logon se mahabbat karte hon jinhon ne Allah aur us ke rasool ki mukhalafat ki, khawah woh un ke baap hon ya un ke bete ya un ke bhai ya un ke khandan ke log, yeh woh log hain jin ke dilon mein Allah taala ne imaan likh diya hai aur un ki tayeed apni (taraf se) khaas rooh se farmai hai, woh un ko aisi Jannat mein daakhil karega jin ke neeche nahren behti hongi, un mein woh hamesha rahenge, Allah un se raazi huwa aur woh Allah se raazi huye, woh Allah ki jamaat ke log hain, khabardaar raho! Allah ki jama'at waale hi Falah paane waale hin" (Al-Mujadalah :22)

Tamheed (3)

Allah ta'ala apni ita-'at ki taraf aap ki rahnumayi farmaye, yeh baat jaan len ke Hanifiyyat (yani millat e Ibrahimi) yeh hai ke aap sirf aik Allah ki ibadat karen deen ko usi ke liye khalis karte huye, isi baat ka Allah taala ne tamam logon ko hukm diya hai aur isi ke liye unhen paida farmaya hai, jaisa ke irshad e ilahi hai :

وَمَاخَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْاِنْسَ اِلَّالِيَعْبُدُوْنِ

"Main ne jin aur insanon ko is ke siwa kisi kaam ke liye paida nahi kya hai ke woh meri bandagi karen."

(Az-Zariyat : 56)

"يعبدون" ke ma'ne hain :

"Sirf meri ibadat karen"

Allah taala ne jin umoor ka hukm diya hai un mein sab se azeem cheez "Tauheed" hai, aur tauheed ka matlab hai har qisam ki ebadaat ke sath sirf Allah taala ko khaas krena, aur jin umoor se Allah ta'ala ne mana farmaya hai un mein sab se bura shirk hai aur woh Allah ke sath ghairon ko pukarna hai, is ki daleel Allah ta'ala ka yeh farmaan hai :

"Aur tum sab Allah ki bandagi karo aur us ke sath kisi ko shareek nah thahrao" (Al-Nisaa : 36)

☆☆☆☆☆

Teen bunyadi usool

agar aap se kaha jaye ke woh kaun se teen usool hain jin ka ilm haasil karna har insaan par wajib aur zaroori hai? to aap kahiye :

1. Bande ka apne Rab ki Maarifat haasil karna .

2. –apne deen ki Maarifat haasil karna .

aur 3.apne Nabi Muhammad sallallahu alaihe wa sallam ki maarifat haasil karna .

Pehla usool(Rab ki maarifat):

Agar aap se suwal kiya jaye ke aap ka rab kaun hai? to aap keh dijiye ke mera rab Allah hai jis ne apni nematon se meri avrtmam jahanon ki parwarish ki, wahi mera mabood hai,us ke siwa mera koi mabood nahi aur is ki daleel us ka yeh irshad hai :

اَلۡحَمۡدُ لِلّٰهِ رَبِّ الۡعَالَمِيۡنَ

"Har qisam ki tareef Allah taala ke liye hai jo tamam jahanon ka parwarish karne wala aur paalne waala hai"

(Al-Fatihah:1)

Allah taala ke siwa har cheez 'aalam (jahan) hai aur main us aalam ka aik fard hun .

agar aap se yeh suwal kiya jaye ke aap ne apne Rab ko kis cheez ke zariye pehchana? to aap kahen ke us ki aayaat (niishanion) aur makhlooqaat ke zariye se, aur us ki nishanion mein se raat, din, Sooraj aur chaand hain aur us ki makhlooqaat mein se saaton zameenen aur saton aasman hain aur jo kuch in aasmano aur zamiinon ke andar aur un ke darmiyan hain .

Allah ta'ala ki nishaniyon ki daleel us ka yeh irshad hai :

وَمِنۡ آيَاتِهِ اللَّيۡلُ وَالنَّهَارُوَالشَّمۡسُ وَالۡقَمَرُ،لَاتَسۡجُدُوۡا لِلشَّمۡسِ وَلَا
لِلۡقَمَرِوَاسۡجُدُوۡا لِلّٰهِ الَّذِىۡ خَلَقَهُنَّ اِنۡ كُنۡتُمۡ اِيَّاهُ تَعۡبُدُوۡنَ

"Allah taala ki nishaniyon mein se hain raat aur din aur Sooraj aur chaand, Sooraj aur chaand ko sajda na karo balke Allah ko sajda karo jis ne inhen paida kiya, agar fil waqea tum usi ki ibadat karne waale ho" (Fussilat:37)

Aur us ki makhlooqaat ki daleel us ka yeh farmaan hai :

إِنَّ رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِىْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ فِىْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ،يُغْشِى اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهٗ حَثِيْثًا،وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُوْمَ مُسَخَّرَاتٍ بِاَمْرِهٖ،اَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْاَمْرُ ،تَبٰرَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعَالَمِيْنَ

"Dar haqeeat tumhara rab Allah hi hai jis ne aasmanon aur zameen ko chay(6)dinon mein paida kiya aur phir 'Arsh par mustawi huwa, woh din ko raat se dhaank deta hai woh raat us (din)ko jaldi aa leti hai, jis ne Sooraj , chaand sitaare paida kiye, sab us ke tabe' farmaan hain, khabar daar raho khaaliq hona aur haakim hona usi ke sath khaas hai, bada ba-barkat hai Allah saare jahanon ka Rab" (Al-A'araaf : 54)

Aur jo rab hai wahi mabood hai, is ki daleel Allah taala ka yeh irshad hai :

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوْا رَبَّكُمُ الَّذِىْ خَلَقَكُمْ وَالَّذِيْنَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ،الَّذِىْ جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشاً وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَّأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقاً لَّكُمْ فَلاَ تَجْعَلُوْا لِلّٰهِ أَندَاداً وَّأَنتُمْ تَعْلَمُوْنَ

"Aye logo! apne us rab ki ibadat karo jis ne tumhen aur tum se pehle logon ko paida kiya, taake tum bach jao, jis ne tumahre liye zameen ko farsh aur aasman ko chhat banaya aur aasman se pani utaar kar us se phal nikal kar tumhen rozi di, khabardaar bawajood jan-ne ke Allah ke shareek muqarrar na karo" (Al-Baqarah : 21-22)

Imam Ibn e kaseer rahimahullah is aayat ki tafseer mein likhte hain :

اَلْخَالِقُ لِهٰذِهِ الْأَشْيَاءِ هُوَ الْمُسْتَحِقُّ لِلْعِبَادَةِ

"In cheezon ka paida karne waala hi ibadat ka haqdaar hai " (Tafseer Ibn e kaseer 1 / 58)

Allah taala ne jin alag alag ibadaton ko baja laane ka hukm diya hai masalan, Islam, Imaan aur ehsaan, isi tarah du'a, khauf, Raja (ummeed)tawakkal, raghbat (mehboob cheez ki talab), rahbat (aisa dar jo khauf zada karne wali cheez se bhagne par majboor kere), Khushoo' (kisi ki azmat ki bina par dar aur aajzi), Khashi-yat (kisi ki kamil qudrat aur taqat ki bunyad par dar), inabat (ita-'at gunah se ijtinab ke sath rujoo), iste'anat (madad talab karna), iste'azah (panah talabi), istighasa (faryaad chahna), zabah,qurbani aur Nazr aur in ke ilawa deegar ibaadaten, sab ki sab Allah taala ke liye khaas hain, is ki Daleel Allah taala ka yeh farmaan hai :

وَاَنَّ الْمَسَاجِدَلِلّٰهِ فَلَاتَدْعُوْامَعَ اللّٰهِ اَحَدًا

"Aur yeh ke masjiden Allah ke liye hain lehaza (un mein) Allah ke sath kisi aur ko na pukaro" (Al-Jinn : 18)

jo in mein se kisi ibadat ko ghair Allah ke liye baja laaye woh mushrik aur kafir hai, is ki daleel Allah taala ka yeh farmaan hai:

وَمَنْ يَّدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًاآخَرَلَابُرْهَانَ لَهٗ بِهٖ فَاِنَّمَاحِسَابُهٗ عِنْدَ رَبِّهٖ،اِنَّهٗ لَايُفْلِحُ الْكَافِرُوْنَ

"jo shakhs Allah ke sath kisi doosre mabood ko pukare jis ki koi daleel us ke paas nahi, pas us ka hisaab to us ke rab ke upar hai, be shak kafir log Falah nahi payeneg" (Al-Muminoon:117)

Aur hadees mein hai :

اَلدُّعَاءُ مُخُّ الْعِبَادَةِ

"Du'a ibadat ka maghaz (goda) hai"

(Tirmizi : 3371, in alfaaz ke sath zaeef hai)

aur dua ke ibadat hone ki daleel Allah ta'ala ka yeh farmaan (bhi) hai :

وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُوْنِيْ اَسْتَجِبْ لَكُمْ، اِنَّ الَّذِيْنَ يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ

عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ

"Aur tumahre rab ka farmaan hai ke mujh se dua karo main tumhari du'aon ko qubool karunga, yaqeen mano ke jo log meri ibadat se khudsari karte hain woh anqareeb zaleel hokar jahannam mein dakhil honge"(Al_Ghafir:60)

khauf ke ibadat hone ki daleel Allah taala ka yeh irshad hai:

فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونِ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

"Tum un se na daro aur mera khauf rakho agar tum momin ho" (Aal e Imran : 175)

Rajaa ke ibadat hone ki daleel yeh farmaan e ilahi hai:

فَمَنْ كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا

"To jise bhi apne parvar-digaar se milne ki ummeed ho use chahiye ke naik aamaal kare aur apne parvar-digaar ki ibadat mein kisi ko shareek na kare" (Al-Kahf :110)

Tawakkal ke ibadat hone ki daleel Allah taala ka yeh irshad hai :

وَعَلَى اللّٰهِ فَتَوَكَّلُوا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

"Aur Allah hi par bharosa karo agar tum momin ho" (Al-Maaida : 32)

Doosri jagah irshad hai :

وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ فَهُوَ حَسْبُهُ

"Aur jo Allah par bharosa kare to woh us ke liye kaafi hai " (At-Talaq: 3)

Raghbat,Rahbat aur Khushoo ke ibadat hone ki daleel Allah taa-la ka yeh qaul hai :

إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ

"Yeh buzurg log naik kamon ki taraf jaldi karte the aur hamein lalach, tama' aur dar khauf se pukarte the aur hamare saamne aajezi karne waale the" (Al-Ambiya :90)

Khashiyat ke ibadat hone ki daleel yeh farmaan e baari hai :

فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِى

"To un se na daro, mujh se daro"(Al-Baqarah : 150)

Inabat ke ibadat hone ki daleel yeh farmaan e ilahi hai:

وَاَنِيْبُوْا اِلٰى رَبِّكُمْ وَاَسْلِمُوْالَهٗ

"Tum apne rab ki taraf rujoo karo aur us ki farma bar-dari baja laate raho" (Al-Zumar:54)

Iste'anat ke ibadat hone ki daleel Allah taala ka yeh irshad hai:

اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ

"Ham teri hi ibadat karte hain aur tujhhi se madad chahte hain" (Al-Fatiha:5)

Aur hadees mein hai :

وَاِذَااسْتَعَنْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللّٰهِ

"Aur jab tum madad chaho to Allah ta'ala hi se madad chaho" (Tirmizi : 2516)

Iste'azah ke ibadat hone ki daleel Allah taala ka yeh farman hai:

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ

"Aap keh dijiye ke panah chahta hun subah ke rab ki"

aur

قُلْ اَعُوْذُبِرَبِّ النَّاسِ

"Aap keh dijiye! main panaah mein aata hun logon ke rab ki"

Istighasa ke ibadat hone ki daleel yeh farman hai :

اِذْ تَسْتَغِيْثُوْنَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ

"Jab tum apne rab se faryaad chaah rahe the to us ne tumhari du'a qubool ki" (Al-Anfaal : 9)

Zabah ke ibadat hone ki daleel Allah taala ka yeh farmaan hai:

قُلْ اِنَّ صَلَاتِىْ وَنُسُكِىْ وَمَحْيَاىَ وَمَمَاتِىْ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ ،
لَاشَرِيْكَ لَهٗ ،وَبِذٰلِكَ اُمِرْتُ وَأَنَااَوَّلُ الْمُسْلِمِيْنَ

"Aap kah dijye ke meri namaz, meri qurbani, mera jeena

aur mera marna yeh sab khalis Allah hi ka hai jo saare Jahan ka maalik hai, us ka koi shareek nahi aur mujhe isi ka hukm diya gaya hai aur main sab maan-ne walon mein se pehla hun" (Al-An'aam : 162, 163)

Aur hadees hai :

لَعَنَ اللّٰهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللّٰهِ

"Allah ki laanat ho us shakhs par jo ghairullah ke liye zabah kare " (Muslim : 1978)

Aur Nazr ke ibadat hone ki daleel Allah taala ka yeh qaul hai :

يُوْفُوْنَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُوْنَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهٗ مُسْتَطِيْرًا

"Jo Nazr poori karte hain aur us din se darte hain jis ki burayi charon taraf phail jaane waali hai" (Ad-Dahr : 7)

Doosra usool (Deen ki maari'fat) :

Doosra usool dalilon ke sath deen e ISLAM ki maarifat hai, Islam ka matlab hai toheed ke sath Allah taala ke liye khud supurdagi ikhtiyar karna, us ki ita'at ke sath us ka tabe' farmaan ban-na aur shirk aur ahl e shirk se bara-at-(doori) ikhtiyar karna .

Deen ke teen darjaat hain :

1. islam, 2. Imaan aur 3. Ehsaan

In teenon mein se har aik ke kuch arkaan hain :

Islam ke arkaan paanch hain :

1. Is baat ki gawahi dena ke Allah taala ke siwa koi mabood e barhaq nahi aur Muhammad (sallallahu alaihe wa sallam) Allah ke rasool hain .

2. Namaz qaim karna .

3. Zakaat ada karna.

4. Ramadaan ke roze rakhna .

5. Aur Baitullah ka Hajj karna .

Shahadat (gawahi dene) ki daleel Allah taala ka yeh irshad hai:

شَهِدَ اللّٰهُ اَنَّهٗ لَآاِلٰهَ اِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَاُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَآاِلٰهَ اِلَّاهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ

"Allah ta'ala, farishte aur ahl e ilm is baat ki gawahi dete hain ke Allah ke siwa koi Ma'bood e barhaq nahi aur woh Adl qaim rakhne waala hai, us ghalib aur hikmat waale ke siwa koi ibadat ke Laiq nahi" (Aal e Imran : 18)

laa ilaha illallah ke ma'ne hai, Allah ta'ala ke siwa koi mabood e barhaq nahi, "la ilaaha" Allah ke siwa tamam maboodon ki nafi hai aur "illallah"mein sirf Allah taala ke liye ibadat ka isbat hai, woh akela hai aur ibadat mein koi us ka shareek nahi, usi tarah jis tarah badshahat mein koi us ka shareek nahi .

Is ma'ne ki tafseer wa wazahat Allah taala ke is farmaan mein maujood hai :

وَإِذْقَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّاتَعْبُدُونَ ،إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

"Aur jab ke Ibrahim (Alaihissalam)ne apne waalid se aur apni qaum se farmaya ke main un cheezon se bezaar hun jin ki tum ibadat karte ho, siwaye us zaat ke jis ne mujhe paida kiya hai aur wahi mujhe hidaayat bhi kare-ga aur us ne ise apne peeche baqi rahne waala kalima bana diya taake log baz aate rahen" (Az-Zukhruf : 26-28)

Isi tarah yeh farmaan e Ilahi bhi hai :

قُلْ يَاأَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَاوَبَيْنَكُمْ أَلَّانَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَانُشْرِكَ بِهِ شَيْئًاوَّلَايَتَّخِذَ بَعْضُنَابَعْضًاأَرْبَابًامِّنْ دُونِ اللَّهِ،فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوابِأَنَّامُسْلِمُونَ

"Aap keh dijiye ke aye ahl e kitaab! aisi baat ki taraf aao jo ham mein tum mein barabar hai ke ham Allah ta'ala ke siwa kisi ki ibadat na karen na us ke sath kisi ko shareek banayen, na Allah ta'ala ko chhodh kar aapas mein aik doosre ko hi rab banayen, pas agar woh munh pher len to tum keh do gawah raho ham to musalman hain"

(Aal e Imran : 64)

Muhammadur rasoolullah ki gawahi ki daleel Allah taala ka yeh

irshad hai :

لَقَدْ جَاءَ كُمْ رَسُوْلٌ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ عَزِيْزٌعَلَيْهِ مَاعَنِتُّمْ حَرِيْصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ

"Yaqeenan tumhare paas aik aise paighambar tashreef laaye hain jo tumhari jins se hain jin ko tumhare nuqsaan ki baat nihayat giran guzarti hai jo tumhare faide ke bade khawahish mand hain, imaan daaron ke sath bade mushfiq aur meharbaan hain" (At-tauba : 128)

Muhammadurrasoolullah ki gawahi ka matlab hai :

1. Nabi sallallahu alaihe wa sallam ke hukmon ki ita'at karna .

2. Aap ki di hui khabron ki tasdeeq karna .

3.Jin cheezon se aap ne roka aur mana kya hai un se ijtinab kar- na .

4. Allah taala ki ibadat aap ke betaye hue tareeqe par karna .

Namaz, zakaat aur tauheed ki tafseer ki daleel yeh aayat e kar-eemah hai :

وَمَااُمِرُوْااِلَّا لِيَعْبُدُوا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ،حُنَفَاءَ وَيُقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوا الزَّكٰوةَ وَذٰلِكَ دِيْنُ الْقَيِّمَةِ

"Unhein is ke siwa koyi hukm nahi diya gaya ke sirf Allah ki ibadat karen,usi ke liye deen ko khalis rakhen, Ibrahim e Haneef ke deen par aur namaz qaim rakhen aur zakah dete rahen, yahi hai deen seedhi millat ka."

(Al Bayyenah : 5)

Roze ki daleel yeh farmaan hai :

يَاأَيُّهَاالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَاكُتِبَ عَلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ

"Aye imaan walo! tum par roze rakhna farz kiya gaya jis tarah tum se pehle logon par farz kiye gaye the, taake tum taqwa ikhtiyar karo" (Al-baqrah : 183)

Aur hajj ki daleel yeh irshad e baari hai :

وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيْلًا،وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِيْنَ

"Allah ta'ala ne un logon par jo us taraf raah pasakte hon is ghar ka hajj farz kardiya hai aur jo koi kufr kare to Allah ta'ala tamam duniya se be parwaah hai"

(Aal e Imran : 97)

Deen ka doosra darja imaan hai, is ki sattar se zayed shaakhen hain, un mein buland tareen shaakh laa ilaha illallah hai aur adna darja raaste se takleef deh cheez ko door kar dena hai aur Haya imaan ka aik sho'ba hai .

Imaan ke (bunyadi)arkaan chay(6) hain :

1. Allah taala par imaan lana .

2. us ke farishton par imaan lana .

3. us ki kitabon par imaan lana .

4. us ke rasoolon par imaan lana .

5. Aakhirat ke din par imaan lana .

aur 6. achchi aur buri taqdeer par imaan lana .

In chay arkaan par imaan laane ki daleel yeh aayaat hain :

لَيْسَ الْبِرَّ أَن تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلٰكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ وَالْمَلآئِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّيْنَ...

"Saari achchayi mashriq aur maghrib ki taraf munh karne mein hi nahi balke hqiqatan achcha woh shakhs hai jo Allah taala par, qayamat ke din par, farishton par, kitaab par aur nabiyon par imaan rakhne waala ho"

(Al-Baqrah : 177)

Taqdeer par imaan ki daleel yeh irshad e baari hai :

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ

"Be shak ham ne har cheez ko aik (muqarrara) andaze se paida kiya hai" *(Al Qamar : 49)*

Teesra darja ehsaan hai, is ka aik hi rukn hai aur woh yeh ke tum Allah ki ibadat is tarah karo ke goya tum use dekh rahe ho, agar

tum use nahi dekh rahe ho to woh tumhen dekh raha hai .

Is ki Daleel Allah taala ka ye farmaan hai :

إِنَّ اللّٰهَ مَعَ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا وَالَّذِيْنَ هُمْ مُّحْسِنُوْنَ

"yaqeen maano ke Allah taala parhez garon aur neko karon ke sath hai " *(An-Nahl : 128)*

Aur Allah taala ka irshad hai :

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيْزِ الرَّحِيْمِ ، الَّذِىْ يَرَاكَ حِيْنَ تَقُوْمُ وَتَقَلُّبَكَ فِى السَّاجِدِيْنَ ، إِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ

"Aur apna poora bharosa ghalib meharban (Allah) par rakh, jo aap ko dekhta hota hai jab ke aap khade hote hain, aur sajda karne walon ke darmiyan aap ka ghoomna phirna bhi" *(Al sh'ora : 217-220)*

Aur irshad hai :

وَمَا تَكُوْنُ فِىْ شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوْ مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَّلَا تَعْمَلُوْنَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُوْدًا إِذْ تُفِيْضُوْنَ فِيْهِ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَّبِّكَ مِنْ مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِى الْأَرْضِ وَلَا فِى السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذٰلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِىْ كِتَابٍ مُّبِيْنٍ

"Aur aap kisi haal mein hon, aap kahin se quran padhte hon aur jo kaam bhi karte hon ham ko sab ki khabar rehti hai jab tum kisi kaam mein mashgool hote ho aur aap ke rab se koi cheez zarrah barabar bhi gayab nahi, na zameen mein na aasman mein aur na koi cheez is se choti aur na koi cheez badi magar yeh sab kitaab e mubeen mein hai" *(Youns : 61)*

Aur deen ke in teenon darjaat par sunnat se daleel mashhoor hadees e Jibreel hai jo Syyeduna Umar raziyallahu anhu se marwi hai, woh kehte hain :

بَيْنَمَا نَحْنُ جُلُوْسٌ عِنْدَ رَسُوْلِ اللّٰهِ ﷺ ذَاتَ يَوْمٍ، إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ شَدِيْدُ بَيَاضِ الثِّيَابِ، شَدِيْدُ سَوَادِ الشَّعْرِ، لَا يُرَى عَلَيْهِ أَثَرُ السَّفَرِ، وَلَا يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ حَتّٰى جَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَأَسْنَدَ رُكْبَتَيْهِ إِلَى رُكْبَتَيْهِ،

وَوَضَعَ كَفَّيْهِ عَلَى فَخِذَيْهِ، وَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِسْلَامِ .فَقَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ ﷺ: الْإِسْلَامُ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لَّاإِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَأَنّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللّٰهِ، وَتُقِيمَ الصَّلَاةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ، وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنِ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيْلًا .قَالَ: صَدَقْتَ .فَعَجِبْنَا لَهُ يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ! قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِيمَانِ .قَالَ: أَنْ تُؤْمِنَ بِاللّٰهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ .قَالَ: صَدَقْتَ .قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِحْسَانِ .قَالَ: أَنْ تَعْبُدَ اللّٰهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَّمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ،قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ السَّاعَةِ،قَالَ: مَا الْمَسْئُوْلُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ. قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ أَمَارَاتِهَا؟ قَالَ: أَنْ تَلِدَ الْأَمَةُ رَبَّتَهَا، وَأَنْ تَرَى الْحُفَاةَ الْعُرَاةَ الْعَالَةَ رِعَاءَ الشَّاءِ يَتَطَاوَلُونَ فِي الْبُنْيَانِ .ثُمّ انْطَلَقَ، فَلَبِثْتُ مَلِيًّا، ثُمّ قَالَ: يَا عُمَرُ أَتَدْرِي مَنِ السَّائِلُ؟قُلْتُ: اَللّٰهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ .قَالَ: فَإِنَّهُ جِبْرِيْلُ أَتَاكُمْ يُعَلِّمُكُمْ دِينَكُمْ

"Aik din ham Rasoolullah ke paas baithe hue the, itne mein 1 shakhs aaya. us ke kapde bahut safed aur baal bahut kaale the, us par safar ke aasaar bhi nahi dikhayi de rahe the aur ham mein se koi use jaanta bhi nahi tha, woh Rasoolullah sallallahu alaihe wa sallam ke paas aa kar baith gaya, apne ghutne ko aap ke ghutne se laga liya aur apni hatheliyan aap ki raanon par rakh di. phir kehne laga :aye Muhammad ! mujhe Islam ke baare mein batayiye? Rasoolullah sallallahu alaihe wa sallam ne farmaya : Islam yeh hai ke tum is baat ki gawahi do ke Allah taala ke siwa koi ibadat ke laiq nahi aur Muhammad us ke rasool hain, namaz qaim karo, zakaat ada karo, ramadh-aan ke roze rakho aur agar Allah ke ghar tak jaane ki isteta-'at ho to us ka hajj karo, woh bola : aap ne sach farmaya. hamein is par taajjub huwa ke aap se suwal karta hai aur phir khud hi aap ki tasdeeq bhi karta hai,

phir us ne kaha : mujhe imaan ke baare mein bataiye, aap farmaya : imaan yeh hai ke tum Allah par, us ke farishton par, us ki kitabon par, us ke rasoolin par, aakhirat ke din par aur achchi w buri taqdeer par imaan lao, woh bola : aap ne sach farmaya. phir us ne kaha : mujhe ehsaan ke baare mein batayiye? aap ne farmaya : Allah ki ibadat is tarah karo, goya tum use dekh rahe ho aur agar tum use nahi dekh rahe ho, to woh to tumhein dekh raha hai. woh kehne laga : ab mujhe qayamat ke baare mein batayiye? aap ne farmaya : jis se suwal kiya ja raha hai, woh suwal karne waale se ziyada nahi jaanta, us ne kaha : achcha to mujh ko us ki nishaniyan batayiye? aap ne farmaya :(nishaniyan yeh hain ke) laundi apni malikan ko janegi, tum dekhoge ke nange paun, nange badan, muflis aur bakriyan charane waale imaaraton ke silsile mein aapas mein fakhr karenge, is ke baad woh chala gaya. Main der tak thehra raha, phir Aap ne farmaya : aye Umar! kia tum jaante ho ke poochne waala kaun tha? main ne arz kiya : Allah aur us ke rasool ziyada behtar jaante hain. aap ne farmaya : woh Jibreel (alaihis salam) the, woh tumhen tumhare deen ke muamlaat sikhane aaye the"

(Sahih Muslim : 8)

Teesra usool (Nabi ki Maarfat) :

Deen ka teesra usool apne nabi Muhammad sallallahu alaihe wa sallam ki maarifat hai, aap sallallahu alaihe wa sallam Abdullah bin Abdul Muttalib bin Hashim hain, Hashim qabila e Quraish se the, Quraish ka talluq Arab se hai aur Arab Ismail bin Ibrahim alahis salam ki nasl se hain .

Aap ne 63 baras ki Umr payi, chalees saal nuboowat se qabl aur taees(23) saal nabi aur rasool ki haisiyat se .

"Iqra"(ki wahi)ke zariye aap sallallahu alaihe wa sallam nabi banaye gaye aur "Al Muddassir"ke zariye aap ko rasool banaya

gaya, aap ka shahar Makka hai, Allah taala ne aap ko shirk se darane aur Tauheed ki dawat dene ke liye mab'ous farmaya, is ki daleel yeh irshad e baari hai :

يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ، قُمْ فَأَنذِرْ،وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ،وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ،وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ،وَلَا تَمْنُن تَسْتَكْثِرُ، وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ

"Aye kapda aodhne waale, khade ho jayen aur darayen, apne rab hi ki badayi bayan karen, apne kapde paak rakha karen, gandagi ko chhodh dein,ehsaan karke ziyada lene ki khwahish na karen aur apne rab ke liye sabr kren" (Al-Muddassir : 1-7)

"Qum fa an-zir" ka matlab hai shirk se darayen aur tauheed ki dawat den, "wa rabbaka fa kabbir" se muraad hai tauheed ke zariye us ki Azmat bayan karen,"Siyabaka fa tah-hir" ke ma'ne hain apne aamaal ko shirk se paak saaf kar len aur "war rujza fah jur" mein "ar-rujz" se murad But hain aur unhen chodne ka matlab hai shirk aur ahl e shirk ko chhodna aur un se bara-at aur kinara kashi ikhtiyar karna .

Aap sallallahu alaihe wa sallam ne tauheed ki dawat dete hue das saal sarf kiye, das saal ke baad aap ko me'raaj e aasmani hasil hui, aap par paanch namazen farz ki gayin, aap ne Makka mein teen saal namaz padhi, uske bad aap ko Madinah ki taraf hijrat ka hukm diya gaya .

hijrat shirk ke maqam se islami mulk ki taraf muntaqil hojane ko kehte hain, balad e shirk se balad e islam ki taraf hijrat is ummat par farz hai aur yeh qayamat tak baqi rehne wala hukm hai .

Is ki daleel Allah ta'ala ka yeh farmaan hai :

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِيٓ أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنتُمْ ، قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ ، قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللّٰهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا، فَأُولٰئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا، إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَّلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا، فَأُولَٰئِكَ عَسَى اللّٰهُ أَنْ يَّعْفُوَ عَنْهُمْ ،وَكَانَ اللّٰهُ عَفُوًّا غَفُورًا

"Jo log apni jaanon par zulm karne waale hain jab farishte unki rooh qabz karte hain to poochhte hain tum kis haal mein the? yeh jawab dete hain ke ham apni jagah kamzor aur maghloob the, farishte kehte hain kya Allah taala ki zameen kushadah na thi ke tum hijrat karjaate? yahi log hain jin ka thikana Jahannam hai aur woh pahunchane ki buri jagah hai, magar jo mard aurtain aur bachche be bas hain jinhein na to kisi chara e kaar ki taaqat aur na kisi raste ka ilm hai, bahut mumkin hai ke Allah taala un se dar guzar kare, aur Allah ta'ala dar guzar karne waala aur m'uaf karne waala hai"

(Al-Nisaa : 97-99)

Aur Allah taala ka irshad hai :

يَا عِبَادِیَ الَّذِيْنَ آمَنُوْا إِنَّ أَرْضِیْ وَاسِعَةٌ فَإِيَّایَ فَاعْبُدُوْنِ

"Aye mere imaan waale bando ! meri zameen bahut kushadah hai so tum meri hi ibadat karo"

(Al-'Ankaboot : 56)

Imam Baghawi rahimahullah is aayat ke sabab e nuzool ke baare mein kehte hain :

"Yeh un musalmanon ke silsile mein nazil hui jo Makke mein reh gaye the aur hijrat nahi ki thi, Allah taala ne unhen imaan ke sath puraka aur nida di"

(Tafseer e Baghawi 3 / 472)

Sunnat se hijrat ki daleel Allah ta'ala ka yeh farmaan hai :

لَاتَنْقَطِعُ الْهِجْرَةُ حَتّٰى تَنْقَطِعَ التَّوْبَةُ وَلَاتَنْقَطِعُ التَّوْبَةُ حَتّٰى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَّغْرِبِهَا

"Tauba ke band hone tak hijrat ka silsila munqate' nahi hoga aur tauba ka silsila us waqt tak band nahi hoga jab tak ke Sooraj maghrib se na tulu' ho"(Abu-dawood :2479)

Jab aap sallallahu alaihe wa sallam ne Madeene mein qarar wa iste-hkam pa liya to aap ko islam ke baqiya Ahkaam wa shara'e ka hukm diya gaya jaise,Zakaat, roza, hajj, azaan, jehaad aur amr bil

maaroof wa nahi 'anilmunkar waghaira .

In umoor par aap sallallahu alaihe wa sallam ne das saal guzare, phir aap sallallahu alaihe wa sallam ki wafaat hui, is tarah ke aap ka deen baqi hai, yeh aap ka deen (Islam) hai, koi bhalayi aisi nahi jis ki taraf aap ne ummat ki rahnumai na farmayi aur koi shar (burayi) aisa nahi jis se aap sallallahu alaihe wa sallam ne apni ummat ko aagah na farma diya, aap sallallahu alaihe wa sallam ne jin bhalaiyon ki taraf rahnumai farmai un mein tauheed aur woh saari cheezen hain jinhein Allah taala pasand farmata hai aur jin buraiyon se aap sallallahu alaihe wa sallam ne aagah farmaya un mein shirk hai aur woh tamam cheezen hain jinhein Allah taala napasand farmata hai.

Allah taala ne aap sallallahu alaihe wa sallam ko tamam logon ki taraf mabous farmaya, saare jin aur insanon par aap sallallahu alaihe wa sallam ki ita-'at farz farmayi, is ki daleel Allah taala ka yeh farmaan hai :

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللّٰهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا

"Aap keh dijiye ke logo! main tum sab ki taraf Allah ka bheja huwa (rasool) hoon" (Al-'Aaraaf : 158)

Allah taala ne aap ke zariye deen ki takmeel farmayi, daleel irshad e baari taala hai :

اَلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا

"Aaj main ne tumahare liye deen ko kaamil kardiya, tum par apna inaam bhar poor kardiya aur tumahre liye islam ke deen hone par razamand ho gaya"(Al-maaida:3)

Aap sallallahu alaihe wa sallam ki wafaat ki daleel yeh farmaan e ilahi hai :

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ، ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ

"yaqeenan khud aap ko bhi maut aayegi aur yeh sab bhi marne waale hain, phir tum sab qayamat ke din apne rab ke saamne jhagdoge" (Al-zumar : 30-31)

Log jab marjayenge to phir uthaye jayenge, daleel Allah taala ka yeh farmaan hai :

وَاللّٰهُ أَنْبَتَكُمْ مِّنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ، ثُمَّ يُعِيْدُكُمْ فِيْهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا

"Aur Allah ne tum ko zameen se aik (khaas) ehtemaam se ugaya hai, phir tumhen usi mein lauta le jayega aur (aik khaas ehtemaam se) tumhen nikalega"

(Nooh : 17-18)

Dobarah uthaye jane ke bad un ka muhasaba hoga aur aamaal ka badla diya jaye ga, Allah taala ka farman hai :

وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِيْنَ أَسَاءُوْا بِمَا عَمِلُوْا وَيَجْزِيَ الَّذِيْنَ أَحْسَنُوْا بِالْحُسْنٰى.

"Aur Allah hi ka hai jo kuch aasmanon mein hai aur jo kuch zameen mein hai taake Allah taala bure amal karne walon ko un ke aamaal ka badla de aur nek kaam karne walon ko achcha badla inayat farmaye" (An-Najm :31)

Jo dobarah uthaye jane ka inkar kare us ne kufr kiya, is ki daleel yeh farmaan ilahi hai :

زَعَمَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا أَنْ لَّنْ يُّبْعَثُوْا قُلْ بَلٰى وَرَبِّيْ لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ.

"In kafiroon ne khayaal kiya hai ke dobarah zindah na kiye jayenge, aap keh dijiye kyun nahi Allah ki qasam! tum zaroor dobarah uthaye jayoge phir jo kuch tum ne kiya hai us ki khabar diye jayoge aur Allah par yeh bilkul aasaan hai" (At-Taghabun : 7)

Allah taala ne tamam rasoolon ko khushkhabri dene wala aur darane waala banakar bheja, is ki daleel Allah taala ka yeh irshad hai :

رُسُلًا مُّبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ لِئَلَّا يَكُوْنَ لِلنَّاسِ عَلَى اللّٰهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ

"Ham ne inhen rasool banaya,khushkhabri sunane waale aur aagah karne waalae taake logon ki koi Hujjat

aur ilzaam rasoolon ke bhejne ke baad Allah taala par reh na jaye" *(Al-Nisaa : 165)*

In mein pehle rasool Nooh alaihis salam hain aur aakhri rasool Muhammad sallallahu alaihe wa sallam hain, aap Khatimun nabiyyeen hain, is baat ki daleel ke Nooh alaihis salam pehle rasool hain Allah taala ka yeh farmaan hai :

إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَىٰ نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ

"Yaqeenan hum ne aap ki taraf usi tarah wa'hi ki hai jaise ke Nooh (alaihis salam)aur un ke baad waale nabiyon ki taraf ki" *(Al-Nisaa : 163)*

Allah taala ne Nooh alaihis salam se le kar Muhammad sallallahu alaihe wa sallam tak tamam ummaton mein aik rasool bheja jo logon ko aik Allah ki ibadat ka hukm deta aur unhen Taghoot ki ibadat se rokta, is ki daleel yeh farmaan e baari hai :

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِيْ كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُوْلًا أَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوْتَ

"Ham ne har ummat mein rasool bheja ke (logo) sirf Allah ki ibadat karo aur Taghoot se bacho" (An Nahl : 36)

Allah taala ne tamam bandon par Taghoot ke sath kufr karne aur Allah par imaan laane ko farz qarar diya hai .

Imam Ibn e Qayyim rahimahullah kehte hain :

"Taghoot ke ma'ne hain har woh zaat jis ki wajah se bandah bandagi ki had se aage badh jaye khwah woh mabood ho(jis ki ibadat ki jaye) ya matboo' ho(jis ki ittebaa ki jaye) ya Mutaa' ho (jis ki itaat ki jaye)"

(Ae'laam al muqqe'een 1 / 50)

Taghoot bahut saare hain aur un ke sardar paanch hain :

1.Iblees (Allah ki laanat ho us par) .

2. woh jis ki ibadat ki jaye aur woh us se raazi ho .

3. woh shakhs jo logon ko apni ibadat ki dawat de..

4. woh shakhs jo ilm e ghaib ka dawedaar ho.

5.woh shakhs jo Allah ki Shari'at ke ilawa (kisi aur qanoon)se faisla kere .

Is ki daleel Allah taala ka yeh farmaan hai :

لاَ إِكْرَاهَ فِى الدِّيْنِ قَدْ تَّبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَّكْفُرْ بِالطَّاغُوْتِ وَيُؤْمِنْ بِاللّٰهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى لاَ انْفِصَامَ لَهَا وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ

"Deen ke baare mein koi zabardasti nahi, hidaayat gumrahi se raushan hochuki hai, is liye jo shakhs Taghoot ka inkaar kare aur Allah taala par imaan laaye us ne mazboot kade ko thaam liya jo kabhi na tootega aur Allah sunne waala aur jan-ne wala hai"(Al-Baqrah : 256)

La ilaha ilallah ka ma'ne yahi hain, aur hadees mein hai :

رَأْسُ الْأَمرِ الْإِسْلَامُ وَعَمُوْدُهُ الصَّلَاةُ وَذِرْوَةُ سَنَامِهِ الْجِهَادُ فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

"Deen ka sar (asl) islam hai, us ka sutoon namaz hai aur us ki buland tareen choti jehaad fi Sabeelillah hai"

(Tirmizi : 2616, Ibn e Maja : 3973)

wallahu a'alm

Tauheed aur shirk se mutalliq

Chaar usooli baatein

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُم مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ
وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَىَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ
الْأَمْرَ ، فَسَيَقُولُونَ اللّٰهُ، فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ

"Aap kahiye ke woh kaun hai, jo tumhen aasman aur zameen se rizq deta hai, ya woh kaun hai, jo kaanon aur aankhon par poora ikhtiyar rakhta hai aur woh kaun hai, jo zindah ko murde se nikaalta hai aur murde ko zindah se nikaalta hai aur woh kaun hai, jo tamam kamon ki tadbeer karta hai? zaroor woh yahi kahenge ke Allah ! to un se kahiye ke phir tum kyun nahi darte?"(Younus : 31)

Qawaid e arb'ah

Main Allah kareem se jo 'Arsh e azeem ka rab hai du'a go hun ke woh duniya aur aakhirat mein aap ka nigehbaan ho, aap jahan kahin rahen aap ko mubarak banaye aur apne un bandon mein shaamil farmaye jo ne'maton ke milne par shukr ada karte hain, aazmayishon mein sabr karte hain aur gunah sarzad hojaye to isteghfar karte hain, bilaa shuba yeh tenon baatein Sa'adat ki 'alamat hain.

Yeh baat jaan len (Allah taala aap ki apni ita-'at guzari aur farman bardari ki taraf rahnumai farmaye) ke Hanifiyyat (yani millat e Ibraahimi) yeh hai ke aap deen ko Allah ke liye khalis karte huye, sirf usi ki ibadat karen, isi baat ka hukm Allah taala ne tamam logon ko diya hai aur unhen isi ke liye paida kia hai, jaisa ke Allah taala ka farmaan hai :

وَمَاخَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ اِلَّالِيَعْبُدُوْنِ

"Main ne jin aur insanon ko is ke siwa kisi kaam ke liye paida nahi kiya hai ke woh meri bandagi karen."

(Az-Zariyat : 56)

Jab aap ko ilm ho gaya ke Allah ne aap ko sirf apni ibadat ke liye paida kiya hai, to aap yeh bhi jaan len ke koi bhi ibadat usi waqt ibadat kahlayegi jab woh tauheed ke sath ho,jaise namaz usi waqt namaz kahlayegi jab wo Taharat ke sath ada ki jaye, lehaza jab shirk ibadat mein daakhil ho jaye to ibadat fasid hojati hai theek waise hi jaise hadas taharat mein daakhil hojaye (to woh fasid ho jati hai), jaisa ke Allah ta'ala ka irshad hai :.

مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِيْنَ اَنْ يَّعْمُرُوْامَسَاجِدَ اللّٰهِ،شٰهِدِيْنَ عَلٰى اَنْفُسِهِمْ بِالْكُفْرِ،اُولٰئِكَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ وَفِى النَّارِهُمْ خَالِدُوْنَ.

"Durust nahi ke mushrikeen Allah taala ki masjiden

aabad karen halaan ke woh khud apne kufr ke aap gawah hain, un ke aamaal ghaarat ho gaye hain aur woh dayemi taur par Jahannami hain". (At Tauba : 19)

jab aap ne yeh jaan liya ke shirk agar kisi ibadat ke sath mil jaye to use fasid kardeta hai aur uske deegar aamaal ko bhi baatil kar deta hai aur aisi ibadat waale ka dayemi thikana Jahannam ho jata hai, to phir aap ko yeh bhi maloom ho gaya ke aap par sab se ahem fareeza isi shirk ki jaankaari haasil karna hai, taake Allah taala aap ko is jaal se bachaaye rakhe, aur woh shirk hai jis ke mutaliq us ka farmaan hai :

إِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُّشْرَكَ بِهٖ وَيَغْفِرُ مَا دُوْنَ ذٰلِكَ لِمَنْ يَّشَاءُ

"Be shak Allah taala apne sath shareek kiye jaane ko nahi bakhshta aur is ke siwa jis ke chahe gunah bakhash deta hai" (Al-Nisaa : 116)

Aur yeh kaam un chaar qawaid ko jaan kar ho sakta hai, jin ka zikr Allah taala ne apni kitaab Quran e kareem mein farmaya hai .

Pehla qaida :

Aap yeh jaan len ke jin kuffar o mushrikeen se Allah ke rasool sallallahu alaihe wa sallam ne jung ki, woh is baat ka iqraar karne waale the ke Allah taala hi khaaliq aur Mudabbir hai, is iqraar ne unhen islam mein daakhil na kiya, is baat ki daleel Allah ka yeh farmaan hai :

قُلْ مَنْ يَّرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَّمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ
وَمَنْ يُّخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُّدَبِّرُ
الْأَمْرَ ، فَسَيَقُوْلُوْنَ اللّٰهُ، فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُوْنَ

"Aap kahiye ke woh kaun hai, jo tumhen aasman aur zameen se rizq deta hai, ya woh kaun hai, jo kaanon aur aankhon par poora ikhtiyar rakhta hai aur woh kaun hai, jo zindah ko murde se nikaalta hai aur murde ko zindah se nikaalta hai aur woh kaun hai, jo tamam kamon ki tadbeer karta hai? zaroor woh yahi kahenge ke Allah ! to

un se kahiye ke phir tum kyun nahi darte?"(Younus : 31)

Doosra qaida :

Woh (mushrikeen) kehte the ke ham ghairullah ko sirf Shafa'at aur taqarrub Ilahi ke husool ke liye pukarte aur un ki taraf mutwajjeh hote hain, qurbat ke liye pukarne ki daleel Allah taala ka yeh farmaan hai :

وَالَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُوْنَا إِلَى اللّٰهِ زُلْفٰى إِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِيْ مَا هُمْ فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ، إِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِىْ مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ

"Aur jin logon ne us (Allah) ke siwa Aauliya bana rakhe hain (aur kehte hain) ke ham un ki ibadat sirf is liye karte hain ke yeh Allah ki nazdeeqi ke martaba tak hamari rasayi kara den, yeh log jis baare mein ikhtilaaf kar rahe hain, us ka faisla Allah (khud) kerega, jhute aur nashukre (logon)ko Allah taala raah nahi dekhata."(Al-Zumar : 3)

Aur Shafa'at (ke husool ke liye pukarne) ki daleel Allah taala ka yeh farmaan hai :

وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُوْلُوْنَ هٰؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللّٰهِ

"Aur yeh log Allah ke siwa aisi cheezon ki ibadat karte hain, jo na in ko zarar pahuncha saken aur na un ko nafa pahuncha saken aur kehte hain ke yeh Allah ke paas hamare sifarishi hin" (Younus : 18)

Shafa-'at ki do qismein hain :

(1) manfi (ghair saabit shuda) Shafaat (2) mussbet Shafa'at .

Manfi Shafa'at : woh Shafaat hai jo ghairullah se aisi cheezon ke baare mein talab ki jaye, jin par Allah ke ilawa koi bhi qudrat nahi rakhta, is ki daleel Allah taala ka yeh farmaan hai :

يَا أَيُّهَا الَّذِيْنَ آمَنُوْا أَنفِقُوْا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِّنْ قَبْلِ أَنْ يَّأْتِىَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيْهِ وَلَا خُلَّةٌ وَّلَا شَفَاعَةٌ وَّالْكَافِرُوْنَ هُمُ الظَّالِمُوْنَ

"Aye imaan walo! jo kuch ham ne tumhen de rakha hai, us mein se kharch karte raho, is se pehle ke woh din aaye, jis mein nah tijarat hai, na dosti aur Shafa'at aur kafir hi zalim hain" (Al-Baqarah : 254)

Musbet Shafa'at : woh Shafaat hai jo Allah se talab ki jaye, is Shafaat ke zariye Shafaat karne waale ki Allah ki taraf se takreem ki jaye gi, aur woh shakhs jis ke liye yeh Shafaat ki jaye wahi hoga jis ke qaul wa amal se Allah taala raazi ho, aur Allah taala us ke liye Shafaat karne ki ijazat de, jaisa ke Allah taala ka farman hai:

مَنْ ذَا الَّذِىْ يَشْفَعُ عِنْدَهٗۤ اِلَّا بِاِذْنِهٖ

"Kaun hai, jo us ki ijazat ke baghair us ke haan (kisi ki) Shafa'at kar sake?" (Al-Baqarah : 255)

Teesra qaida :

Nabi sallallahu alaihe wa sallam aise logon ke samne zahir hue the, jo ibadat wa bandagi mein juda juda the, un mein se kuch Sooraj aur chaand ki ibadat karte the, kuch farishton ki ibadat karte the, kuch Ambiya wa saleheen ki ibadat karte the aur kuchh darakhton aur patharon ko poojte the, rasoolullah sallallahu alaihe wa sallam ne un sab se jung ki aur un ke darmiyan koi farq nahi kiya, is baat ki daleel Allah taala ka yeh farmaan hai :

وَقٰتِلُوْهُمْ حَتّٰى لَا تَكُوْنَ فِتْنَةٌ وَّيَكُوْنَ الدِّيْنُ كُلُّهٗ لِلّٰهِ

"Aur tum un se is had tak lado ke fitnah (shirk) baqi na rahe aur deen Allah hi ka ho jaaye" (Al-Anfal : 39)

Aur Sooraj aur chaand ki (parastish hone ki)daleel Allah taala ka yeh farmaan hai :

وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُوَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ،لَاتَسْجُدُوْا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِوَاسْجُدُوْا لِلّٰهِ الَّذِىْ خَلَقَهُنَّ اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُوْنَ

"Allah taala ki nishaniyon mein se hain yeh raat aur din aur Sooraj aur chaand, Sooraj aur chaand ko sajda na karo balke Allah ko sajda karo jis ne inhen paida kiya, agar fil waqe tum usi ki ibadat karne wale ho" (Fusselat: 37)

Farishton ki parastish ki daleel Allah taala ka yeh farmaan hai :

وَلَا يَأْمُرَكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلَائِكَةَ وَالنَّبِيِّيْنَ أَرْبَابًا

"Aur yeh nahi (ho sakta) ke woh tumhen firshton aur nabiyon ko rab bana lene ka hukm kare"(Aal e Imran :80)

Mmbiya-e kiraam ki ibadat ki daleel Allah taala ka yeh farmaan hai :

وَإِذْ قَالَ اللّٰهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُوْنِيْ وَأُمِّيَ إِلَٰهَيْنِ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ، قَالَ سُبْحَانَکَ مَا يَكُوْنُ لِيْ أَنْ أَقُوْلَ مَا لَيْسَ لِيْ بِحَقٍّ ، إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ،تَعْلَمُ مَا فِيْ نَفْسِيْ وَلَا أَعْلَمُ مَا فِيْ نَفْسِکَ ،إِنَّکَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوْبِ

"Aur woh waqt bhi qabil e zikr hai, jab ke Allah taala farmayega ke aye Eisa Ibn e Maryam! kiya tum ne in logon se kah diya tha ke mujh ko aur meri maan ko bhi ilawa Allah ke mabood qarar de lo! Eisa arz karenge ke main to tujh ko munazza samjhta hoon, mujh ko kisi tarah zeba na tha ke main aisi baat kehta, jis ke kehne ka mujh ko koi haq nahi, agar main ne kaha hoga to tujh ko is ka ilm hoga. too to mere dil ke andar ki baat bhi jaanta hai aur main tere nafs mein jo kuch hai us ko nahi jaanta. tamam ghaibon ka janne tu hi hai" (Al-Maaida:116)

Nek aur Saleh logon ki ibadat ki (jati thi, is ki) daleel Allah taala ka yeh farmaan hai :

أُولَٰئِکَ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ يَبْتَغُوْنَ إِلٰى رَبِّهِمُ الْوَسِيْلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُوْنَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُوْنَ عَذَابَهُ، إِنَّ عَذَابَ رَبِّکَ كَانَ مَحْذُوْرًا

"Jinhein ye log pukarte hain, khud woh apne rab ke taqarrub ki justojoo mein rehte hain ke un mein se kaun ziyada nazdeek hojaye,woh khud us ki rahmat ki ummeed rakhte aur us ke azaab se khauf zadah rehte hain..."

(Al Israa: 57)

Aur darakhton aur paththaron (ke mabood hone ki daleel Allah taala ka yeh farmaan hai :

أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّى ،وَمَنَاةَ الثَّالِثَةَ الْأُخْرَىٰ

"kia tum ne laat aur 'Uzza ko dekha aur aik teesre Manaat ko?" (An Najm : 19, 20)

Aur Syyeduna Abu Waqid Laithi raziyallahu anhu ki hadees bhi hai, jis mein woh farmate hain :

خَرَجْنَا مَعَ رَسُوْلِ اللّٰهِ ﷺ إِلَى حُنَيْنٍ، وَنَحْنُ حُدَثَاءُ عَهْدٍ بِكُفْرٍ، وَلِلْمُشْرِكِيْنَ سِدْرَةٌ يَعْكُفُوْنَ عِنْدَهَا وَيَنُوطُونَ بِهَا أَسْلِحَتَهُمْ، يُقَالُ لَهَا: ذَاتُ أَنْوَاطٍ .

فَمَرَرْنَا بِسِدْرَةٍ، فَقُلْنَا: يَا رَسُوْلَ اللّٰهِ!اجْعَلْ لَنَاذَاتَ أَنْوَاطٍ كَمَا لَهُمْ ذَاتُ أَنْوَاطٍ فَقَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ ﷺ:اللّٰهُ أَكْبَرُ! إِنَّهَا السُّنَنُ، قُلْتُمْ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، كَمَا قَالَتْ: بَنُو إِسْرَائِيلَ لِمُوسَى:اجْعَلْ لَنَا إِلٰهاً كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ لَتَرْكَبُنَّ سَنَنَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ.

"Ham rasoolullah sallallahu alaihe wa sallam ke sath Hunain ki taraf nikle. abhi hamare kufr ke daur se nikalne ko ziyada din nahi hue the, us waqt mushrikon ke haan aik bair ka darakht tha, jis ke paas woh thharte the aur us par apne hathyaar (tabarruk ke liye) latkaya karte the. use "Zaat anwaat"kaha jata tha. chunanche hamara guzar bhi aik bair ke darakht ke paas se huwa, to hum ne kaha : aye Allah ke rasool! hamare liye bhi mushrikon ki tarah aik "Zaat e Anwaat"muqarrar kar dejiye. yeh sun kar Rasoolullah sallallahu alaihe wa sallam ne farmaya: Allahu akbar! yahi (gumraahi ke) raaste hain. us zaat ki qasam, jis ke haath mein meri jaan hai, tum logon ne bilkul usi tarah ki baat kahi hai, jis tarah ki baat Bani Israyeel ne Moosa alaihissalam se kahi thi, un ka kehna tha: hamare liye bhi aik mabood aisa hi muqarrar kar dijye, jaise un ke yeh mabood hain. Moosa ne kaha ke waq'ai tum logon mein badi jahalat hai" (Al Aaraf : 138)

tum log zaroor apne se pehle logon ki raahon par chal

padoge." *(Tirmizi : 2180)*

Chautha qaida :

Hamare zamane ke mushrikeen, shirk ke muamle mein, pehle ke mushrikeen se badh kar hain, is liye ke pehle ke mushrikeen khush haali ke waqt shirk karte the aur pareshani aur shiddat mein khalis Allah hi ko pukaarte the, jab ke hamare zamane ke mushrikeen khush haali aur pareshani donon halaton mein shirk karte hain, is ki daleel Allah taala ka yeh farmaan hai :

فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلْكِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ

"Pas yeh log jab kashtiyon mein sawaar hote hain, to Allah taala hi ko pukarte hain us ke liye ibadat ko khalis kar ke, phir jab woh inhen khushki ki taraf bacha lata hai, to usi waqt shirk karne lagte hain" (Al-'ankaboot : 65)

Wallahu aa'lam

Nawaqiz e Islam

Daira e islam se kharij kardene waale das bunyadi umoor

Nawaqiz e Islam

Jaan lijiye ke Islam ke nawaqiz das hain :

1. Allah taala ki ibadat mein shirk karna, irshad e bari hai :.

إِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُّشْرَكَ بِهٖ وَيَغْفِرُ مَا دُوْنَ ذٰلِكَ لِمَنْ يَّشَاءُ

"Bila shuba Allah taala apne sath shareek kiye jane ko nahi bakhshta aur is ke siwa (gunah) jis ke chahe bakhash deta hai" (Al Nisaa : 116)

إِنَّهُ مَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ، وَمَا لِلظَّالِمِيْنَ مِنْ أَنْصَارٍ

"Jo shakhs Allah ta'ala ke sath shirk karega Allah us par bahisht ko haraam kar dega aur us ka thikana dozakh hai aur zaalimon ka koi madadgaar nahin"(Al-Maida:72)

Ghairullah ke liye janwar zabah karna bhi shirk mein se hai, jaise koi shakhs jin ya kisi qabr wale ke liye koi janwar zabah kare .

2. Jo shakhs apne aur Allah ta'ala ke darmiyan kisi ko waseela samajh kar use pukare, us se sifarish talab kare aur us par tawakkal aur bharosa kare, aisa shakhs ijma'ai taur par kafir hoga .

3. Jo shakhs mushrikeen ko kafir na samjhe ya un ke kufr mein shak kare ya unke mazhab ko sahi samjhe aisa shakhs bhi kafir hai .

4. Jo shakhs yeh aqeedah rakhe ke Nabi sallallahu alaihe wa sallam ke tareeqe se koi doosra tareeqa ziyada kamil hai ya aap sallallahu alaihe wa sallam hukm (faisle) se kisi doosre shakhs ka faisla ziyada behtar hai jaise woh shakhs jo aap ke faisle par taghooton ke faisle ko fazeelat wa tarjeeh de(wo bhi kafir hai) .

5. Jo shakhs rasoolullah sallallahu alaihe wa sallam ke laaye hue deen mein se kisi cheez (hukm)se bughz wa nafrat rakhe to woh kafir hai agarche woh us par amal karta ho .

6. Jo shakhs deen e Muhammadi ki kisi baat ka ya us ke kisi

sawab ya eqaab (saza) ka mazaaq udaaye, woh bhi kafir hai, jaisa ke irshad e baari taala hai : -

قُلْ أَبِاللّٰهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِءُونَ ، لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ

"Aap kah dijye ke kya tum Allah aur us ki aayaton aur us ke rasool se hansi karte the? bahane mat banayo tum imaan laane ke baad kafir ho chukeho" (At- Tauba: 65)

7. Jadu (bhi kufr ka sabab hai)aur sarf (judai aur nafrat paida karne ka amal) aur atf (mohabbat paida karne ka jaaduyi amal) bhi jadu (ki qismon) mein se hai, lehaza jo shakhs jadu kare ya jadu par razi ho woh bhi kafir hai, is ki daleel yeh irshad e rabbani hai : .

وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتّٰى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ

"aur woh donon kisi ko kuch nahi sikhate the jab tak yeh na keh dete ke hum to (zariaye) azmaish hain, pas tum kufr na karo" (Al-Baqarah : 102)

8. Mushrikeen ki madad aur musalmanon ke khilaf un se taawun karna (bhi kufria amal hai), is ki daleel yeh hukm e ilahi hai : .

وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنهُمْ، إِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

"Aur jo shakhs tum mein se un ko dost banayega woh bhi unhi mein se hoga. be shak Allah zalim qaum ko hidaayat nahi deta" (Al-Maaida : 52)

9. Jo Shakhs yeh aqeedah rakhe ke kuch afraad ke liye Shari'at e muhammdiah se niklne ki gunjaish aur ijazat hai (yani amal karne se rukhsat hai), jaise Moosa alaihis salam ki Shari'at se Khizar alaihis salam ko niklne ki gunjaish aur rukhsat thi to aisa shakhs bhi kafir hai .

10. Deen e ilahi se is tarah ae'raaz karna aur door rahna ke aadmi na to us ka ilm haasil kare aur na hi us par amal kare, yeh bhi kufr ka sabab hai, is ki daleel yeh farmaan e ilahi hai : .

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ

مُنتَقِمُونَ

"Aur us shakhs se badh kar zalim kaun hai jis ko us ke parwar-digaar ki ayaton se naseehat ki jaye to woh un se mun pher le, ham gunahgaaron se zaroor badla lene waale hain" *(As-Sajdah : 22)*

Yeh woh nawaqiz e islam hain jo bahut khatarnaak hain aur sab se ziyada waqe' hone waale hain .

Mashhoor 'Arabi kitab
"KUN SALAFIYYAN 'ALAL JADDAH"
Ka Urdu Translation

Salafiyyat ki haqeeqat, uske Usool w zawabit aur us se muta'lliq shubhaat ka jame'aur mudallal jaiza

Sachche Salafi Bano!

Taleef:
Fazilatusshaikh Abdussalaam bin Raja Assahemee

Nazre saani:
Fazilatusshaikh Saleh Al fauzan hafizahullah

Tarjima:

Hafiz Muhammad Sajid Usaid Nadwi